

ISSN 2076-1554

Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова

ВГО Українська Академія Наук

Тілея

Науковий вісник

- *Історичні науки*
- *Філософські науки*
- *Політичні науки*

Випуск 95 (№ 4)

Київ – 2015

Щомісячний збірник наукових праць "Гілея: науковий вісник"**Фахове видання**

з філософських, політичних та історичних наук, затверджено постановами президії ВАК України (протокол № 1-05/2 від 10 березня 2010 р. та протокол № 1-05/3 від 14 квітня 2010 р.)

Свідчення про державну реєстрацію (перереєстрацію) друкованого засобу масової інформації Серія КВ № 19946 – 9746 ПР від 31 травня 2013 року

Друкється за рішенням

Вченої ради Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова (протокол № 8 від 27 березня 2015 р.); Президії ВГО Української Академії Наук (протокол № 15-02-26 від 27 березня 2015 р.)

Міжнародна індексація збірника

Реферативні бази даних: назва БД, назва видання у БД, Інтернет-посилання РІНЦ (Росія) – міжнародна наукометрична база даних наукових публікацій вчених. Для отримання даних про публікації та цитованості статей на основі бази даних РІНЦ використовуйтеся аналітичний інструментарій ScienceIndex. НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ БИБЛИОТЕКА LIBRARY.RU БД: РІНЦ

Назва видання: Гілея: науковий вісник
Посилання: http://elibrary.ru/title_about.asp?id=51030

Шеф-редактор –

В. П. Андрущенко,
д-р філос. наук, проф., член-кор. НАН України,
акад. НАПН України
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Головний редактор –

В. М. Вашкевич, д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Співредактори –

В. І. Гончаров, д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
О. П. Килюк, д-р філос. наук, ст.п.с.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
І. М. Предборська, д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ)

Відповідальний секретар –

В. Б. Халамендик, д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ,
НПУ імені М. П. Драгоманова)

Рецензенти:

М. І. Панчук, д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)
М. Г. Степико, д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ)
І. Г. Опшченко, д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)

Редакційна рада:

В. П. Андрущенко – д-р філос. наук, проф., член-кор. НАН України,
акад. НАПН України
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
В. М. Вашкевич – д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
В. Б. Євтух – д-р іст. наук, проф., член-кор. НАН України
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
А. І. Зеленков – д-р філос. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)
В. Ф. Колесник – д-р іст. наук, проф., член-кор. НАН України
(Україна, Київ)
Р. Мирзаханян – д-р іст. наук, проф. (Вірменія, Єреван)
М. І. Михальченко – д-р філос. наук, проф., член-кор. НАН України
(Україна, Київ)
В. Ф. Соловйов – д-р іст. наук, проф., член-кор. НАН України
(Україна, Київ)

Редакційна колегія:**З історичних наук:**

І. Н. Войцехівська – д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)
Б. М. Гончар – д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)
І. І. Дробот – д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
М. А. Журба – д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Г. Г. Лазько – д-р іст. наук, проф. (Білорусь, Гомель)
В. П. Михайлюк – д-р іст. наук, проф. (Україна, Луганськ)
А. Миколайчук – д-р хабілітований (історія), проф. (Польща, Познань)
Т. А. Стоян – д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Л. М. Чернега – д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Ю. І. Шаповал – д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)

З філософських наук:

А. С. Абаєв – д-р філос. наук, проф. (Азербайджан, Баку)
В. Г. Аюпов – д-р філос. наук, ст.п.с. (Україна, Київ)
О. О. Базалук – д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ)
В. П. Бех – д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
В. Г. Воронкова – д-р філос. наук, проф. (Україна, Запоріжжя)
Е. М. Герасимова – д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Г. А. Гарбар – д-р філос. наук, проф. (Україна, Миколаїв)
В. О. Жадько – д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Т. А. Жижко – д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
С. В. Куцєвал – д-р філос. наук, проф. (Україна, Полтава)
А. Миколайчук – д-р хабілітований, проф. (Польща, Познань)
В. І. Муляр – д-р філос. наук, проф. (Україна, Житомир)
О. Ф. Опішко – д-р техн. наук, проф. (Україна, Київ)
С. Тецлав – д-р філос. наук, проф. (Польща, Бидгощ)
О. В. Уваркіна – д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
С. М. Яшанов – д-р пед. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

З політичних наук:

Б. І. Андрущишин – д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
О. В. Бабкіна – д-р політ. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
К. В. Балабанов – д-р політ. наук, проф. (Україна, Маріуполь)
І. М. Варзар – д-р політ. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
В. А. Войцехівська – д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)
М. С. Іванов – д-р політ. наук, проф. (Україна, Миколаїв)
С. А. Кібіна – д-р політ. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)
В. О. Котисоренко – д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)
С. В. Лапіна – д-р соц. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)
Л. Л. Макаренко – д-р пед. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
І. Крась – д-р хабілітований, проф. (Польща, Ченстохов)
С. Ю. Римаренко – д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)
В. Л. Савельєв – д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Т. Срогану – д-р хабілітований, проф. (Польща, Ченстохов)

Гілея : науковий вісник : збірник наукових праць / гол. ред. В. М. Вашкевич. – К. : "Видавництво "Гілея", 2015. – Вип. 95 (4). – 458 с.

Концепція вісника базується на багатоплановому науковому висвітленні проблем інформаційної цивілізації, що формується. Основні рубрики наукового видання охоплюють галузі історичних, філософських та політичних наук. Розрахований на фахівців гуманітарних та соціально-політичних наук.

education informatization. The article highlights the development of scientific studies of technological support of distance education starting from the works by scientific team led by Y. M. Glushkov and his followers – O. M. Davhyallo, A. O. Stogniy – to the main generalizations of technological support that were conducted by scientists NTU "KPI" and the joint efforts of NAS and MES of Ukraine in the form of the International Research and Training Center of Information Technologies. In addition, the article highlights the evolution of distance education platforms, which is called the software that allows not only to post material, to communicate and monitor students' knowledge, but also to course management and learning processes.

Keywords: distance education, higher educational institution, technological support, scientific studies, software, platform, telecommunications software.

Ришник Р. Я., кандидат педагогических наук, профессор кафедры математики, Кировоградский государственный педагогический университет им. Владимира Винниченко (Украина, Кировоград), rishniak@gmail.com

История развития технологического обеспечения дистанционного обучения в высшей школе Украины (конец XX – начало XXI века)

Приведены результаты исследования эволюции развития в течение периода 1960–2010 годов технологического обеспечения дистанционного обучения в высших учебных заведениях Украины, которое является актуальным аспектом изучения истории информатизации высшего образования. В статье освещено развитие научных обоснований технологического обеспечения дистанционного обучения начиная с работ научного коллектива под руководством В. Н. Глушкова и его последователей – А. М. Довгялло, А. А. Стогний – до основных обобщений технологического обеспечения, проведенных учеными НТУУ "КПИ" и совместными усилиями НАН и МОН Украины в образе Международного научно-учебного центра информационных технологий. Кроме того, в статье раскрыта эволюция платформ дистанционного обучения, которыми называют программное обеспечение, позволяющее не только размещать материалы, общаться и контролировать знания студентов, но и осуществлять управление курсом и процессами обучения.

Ключевые слова: дистанционное обучение, высшее учебное заведение, технологическое обеспечение, научное обоснование, программное обеспечение, платформы, телекоммуникационное обеспечение.

* * *

УДК 324"2014"

Богатчук С. С.
кандидат исторических наук,
доцент кафедры истории Украины та філософії,
Вінницький національний аграрний університет
(Україна, Вінниця), svetabogatchuk@ukr.net

ВИБОРИ ДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ 2014 Р.

На основі наукових поглядів, аналізу українського законодавства, статистичних даних та емпіричних методів дослідження відзначається, що вибори є найважливішою формою прямої демократії – безпосередньою участю громадян держави у формуванні представницьких органів влади.

Метою дослідження є вивчення та аналіз проведення однієї з форм прямої (безпосередньої) демократії в Україні – позачергових виборів до Верховної Ради України 2014 р. Вибори повинні стати незмінною політичною цінністю побудови демократії в Україні. Становлення інститутів виборчої демократії в Україні за роки незалежності відбувається складно й часто змінюються види самої виборчої системи, що впливає й на хід політичного розвитку держави.

Ключові слова: вибори, виборча система, демократія, політичні партії.

Характеризуючи стан наукової розробки проблеми, відзначаємо, що на основі правового підходу вибори та їх різновиди досліджували українські вчені М.Афанасьєва, Н.Богашєва, І.Коліушко, О.Лавринович, М.Ставнійчук, В.Федоренко, Ю.Фрицький, В.Шаповал та інші. Не менші дискусії навколо цієї проблеми тривають у середовищі політиків та законодавців. Грунтовна монографія видана вченим-політиком Ю.Б. Ключковським, присвячена виборчим системам та українському законодавству [1]. Тема ж позачергових виборів в Україні 2014 р. опрацьована більше в публіцистичній літературі, та потребує подальшого наукового дослідження.

Становлення інститутів виборчої демократії в Україні за роки незалежності відбувається складно й часто змінюються види самої виборчої системи, що впливає й на хід політичного розвитку держави.

Під виборчою системою в Україні розуміється передбачений законодавством порядок формування представницьких органів у державі. Сукупність правових норм, що регламентують порядок виборів, становить виборче право. Основними джерелами виборчого права є Конституція України, Закон України "Про вибори народних депутатів України" від 22.10.2011 р. [2].

Ставши незалежною державою, Україна проголосила курс на розвиток демократичного суспільства (ст. 1 Конституції України 1996 р.) [3]. Відповідно принципу демократії у виборах до вищого законодавчого й представницького органу влади України – Верховної Ради – приймають участь усі повноправні громадяни держави.

Вибори є найпоширенішою та найсистемнішою формою здійснення народовладдя з метою формування та легітимізації народного представництва. Ще в ХХІ ст. держави, які не проводять вибори [4, с. 25].

Історія виборчого процесу в Україні розпочинається з перших кроків незалежності. Вибори до українського парламенту першого і другого скликання відбувалися за мажоритарною виборчою системою. В 1998 р. Україна перейшла від мажоритарної до змішаної системи виборів, за якої 225 депутатів парламенту обирали від мажоритарних округів і 225 за партійними списками. Тоді було встановлено 4% бар'єр проходження партій.

В 2002 р. змішана виборча система була змінена на пропорційну, виборчий бар'єр зменшувався до трьох відсотків. І в 2006р., і в 2007 р. парламентські вибори в Україні проходили за пропорційною виборчою системою. Як і в Україні, так і в інших країнах, політичні партії відіграють основну роль у формуванні центральних і місцевих органів влади, однак, не всі зареєстровані партії беруть участь у формуванні та діяльності парламенту й уряду. Так, у роботі парламенту були задіяні лише партії, які внаслідок виборів подолали прохідний бар'єр й здобули депутатські мандати [5].

Після парламентських виборів 2012 р. за змішаною виборчою системою суттєві зміни до виборчого законодавства не вносилися.

Системи паралельного змішування, за яких частина депутатів обирається за принципом відносної більшості в одномандатних округах, а інша – за партійними списками, почали застосовуватися на практиці у пострадянських державах. Досі така система застосовується у Литві, де 71 депутат Сейму обирається в одномандатних округах, а 70 – у єдиному загальнодержавному виборчому окрузі за методом найбільших остач при 5% бар'єрі. До виборчої реформи 2006 року подібна система застосовувалася на виборах Державної Думи Російської Федерації [1, с. 78].

22 лютого 2014 р. було відновлено Конституцію за редакцією 2004 р.

24 липня 2014 р. після розпаду коаліції Президент приймає рішення про призначення нової дати проведення виборів до українського парламенту.

меншим – близько 22%. А вплинуло на зменшення рейтингу цієї політичної сили те, що передвиборча кампанія відбувалася виключно на особистому рейтингу Президента. Також, П. Порошенко був недостатньо жорсткий у кадровій політиці, та на рейтинг “Блоку” вплинули Мінські домовленості, які не були остаточно реалізовані.

Програма “Народного фронту” була більш конкретнішою й містила чітку послідовність реалізації реформ у державі. 10-ти % результат “Опозиційного блоку” за пропорційною складовою є надзвичайно високим, незважаючи на те, що вибори не відбулися в Криму та найбільш населених районах Донбасу.

Ще один із претендентів на високий результат – “Батьківщина” отримала низький результат. 24% голосів виборців у 2012 р. ця політична сила розгубила до 5,68%. Серйозного удару по сприйняттю партії завдав вихід Яценюка й Турчинова в самостійну групу, а також стрімке падіння авторитету Ю. Тимошенко [11].

За підсумками парламентських виборів України 2014 року 77,66% виборців проголосували за “проукраїнські” партії: “Народний фронт”, Блок П. Порошенка, “Самопоміч”, Радикальна партія О. Ляшка, “Батьківщина”, “Свобода”, “Громадянська позиція” та “Правий сектор”, а 16,42% – за “проросійські партії” – “Опозиційний блок”, КПУ та “Сильна Україна”. Лише в Донецькій та в Луганській областях (на територіях, які знаходяться під контролем України), більшість виборців проголосували за “проросійські” партії, в Харківській області – відносна більшість виборців підтримали “проукраїнські” партії, а в решта областях України абсолютна більшість виборців підтримала “проукраїнські” партії.

На засіданні ЦВК розглядали й затвердили фінансовий звіт про використання коштів держбюджету на позачергових парламентських виборах 26 жовтня 2014 р. Голова ЦВК М. Охендовський нагадав, що фінансове забезпечення підготовки та проведення цих виборів здійснювалося за рахунок коштів резервного фонду державного бюджету. Загальна сума коштів, виділених з держбюджету на ці цілі, склала 980 млн. 880 тис. грн., сума касових видатків – 733 млн. 590 тис. грн.

Відповідно до звітів, з шести партій, що пройшли до парламенту, більше всіх на вибори витратила партія “Батьківщина”, а саме понад 109 млн. грн. Партія витратила 99 млн. грн. (96,3 млн. грн. – на оплату офісного часу на телебаченні і 3,1 млн. грн. – на радіо). На рахунку виборчого фонду партії коштів не залишилося.

На другому місці за витратами партія “Опозиційний блок”. Вона витратила 106,4 млн. грн., з яких 93,5 млн. грн. – власні кошти партії, 12,9 млн. грн. – добровільні внески громадян. Найбільше партія витратила грошей на використання ЗМІ – 100 млн. грн. На рахунку виборчого фонду партії залишилося 37,2 тис. грн.

Партія “Блок Петра Порошенка” витратила на кампанію 97,3 млн. грн. Фонд політичної сили складався виключно з власних коштів партії. Більш всього витратили на ЗМІ – 86 млн. грн. (81,2 млн. грн. –

телебачення, 5 млн. грн. – на радіо). На рахунку виборчого фонду партії залишилося 2,2 тис. грн.

Партія “Народний фронт” витратила на вибори 93,6 млн. грн., з яких майже 92,3 млн. грн. становили власні кошти партії, а 1,3 млн. грн. – добровільні внески громадян. На ЗМІ політична сила витратила майже 76 млн. грн. На рахунку виборчого фонду партії залишилося 13,5 тис. грн.

Радикальна партія Олега Ляшка витратила на кампанію 73,2 млн. грн. Фонд партії складався з власних коштів – 69,9 млн. грн. та добровільних внесків – 3,4 млн. грн. Майже всі ці кошти були витрачені на ЗМІ – 72500000 гривень. На рахунку партії залишилося 32,8 тис. грн.

Партія “Об’єднання “Самопоміч” витратила на вибори 27 млн. грн. (23,8 млн. грн. – власні кошти партії, а 3,6 млн. грн. – добровільні внески громадян). Майже всі ці кошти – 25 млн. грн. витрачені на ЗМІ. На рахунку виборчого фонду політсили залишилося 21,7 тис. грн. [12].

10 листопада ЦВК визнала обраними по одномандатним округам за мажоритарною виборчою системою 196 народних депутатів, 18 листопада і 15 грудня ще по одному. Із їх числа 100 депутатів пройшли як самовисуванці. По одномандатним мажоритарним округам депутати обиралися за системою відносною більшістю, за якої переможцем визнається той кандидат, який набирає більше голосів, ніж інші претенденти. Однак, член Партії регіонів самовисуванець Юхим Звягільський виграв вибори в депутати Верховної Ради в окрузі № 45 у Донецькій області за системою абсолютної більшістю. Він набрав 72,73% голосів виборців за результатами підрахунку 100% оброблених протоколів лише чотирьох дільничних комісій. Перемогу Звягільському забезпечили 1 454 голоси [13].

Нагадаємо, Верховна Рада VIII скликання має найбільше жінок-народних депутатів за всю історію незалежної України. У Верховній Раді попереднього скликання було 9,9% жінок (44 особи), а у ВР першого скликання – лише 2,3% (11 осіб). Отже, український парламент стає більш збалансованим. Втім, до світової практики ще далеко – в середньому, в парламентах світу 22% жінок, а в Європі цей показник сягає 25%. У КВУ стверджують, що мажоритарна складова виборчої системи, з її жорсткою конкурентною боротьбою, яка подекуди переростає в різноманітні зловживання і порушення закону, не сприяє обранню жінок до парламенту. У мажоритарних округах виборці більше довіряють чоловікам: з 47 жінок, обраних до парламенту, тільки 2 отримали мандат в мажоритарних округах – Ірина Подоляк і Оксана Юринець, обрані від Львівщини.

У парламенті восьмого скликання є багато нових облич: легендарна льотчиця Надія Савченко, бойові командири добровольчих батальйонів – Семсн Семенченко, Андрій Білецький, Юрій Береза, Дмитро Ярош, Андрій Тетерук, Сергій Мельничук, Артем Вітко сотники Майдану – Михайло Гаврилюк і Володимир Парасюк, полковник Юлій Мамчур, борець із корупцією Тетяна Чорновол. Третина минулої Верховної Ради, у тому числі й тих, хто асоціюється із минулим, переобралася: Володимир Литвин, Ігор Єремєєв, Ігор

Рибаков, Сергій Ківалов, Юлія Іоффе, Андрій Деркач, Антон Яценко, брати Балого, Олесь Довгий, Євгеній Геллера, Давид Жванія. 185 депутатів вже займали депутатські крісла попереднього скликання.

Депутатський корпус поповнився журналістами – Мустафа Найєм, Сергій Лещенко, Ольга Червакова, Сергій Висоцький, Дмитро Тимчук. У новообраній Верховній Раді із 421 народного депутата 12 не мають вищої освіти. Серед депутатів є представники культурної сфери суспільства – пройшли Злата Огневич і Михайло Поплавський [14].

Як і в попередньому скликанні, найстаршим депутатом залишився Юхим Звягільський, який переміг по мажоритарному округу. Найбагатший депутат в Верховній Раді, як і в цьому скликанні – Вадим Новинський від “Опозиційного блоку”.

На сесійному засіданні 25 березня 2015 р. Голова Верховної Ради В.Гройсман прозвітував про роботу парламенту за 100 днів. За цей період на розгляд законодавчого органу влади внесено у перші 100 днів 770 законів, що вдвічі перевищує кількість законопроектів, які за цей час було внесено упродовж двох попередніх скликань. Проведено 33 пленарних засідання Верховної Ради. Ухвалено 82 проектів законів [15].

Позитивним результатом виборчого процесу 26 жовтня 2014 р. є оновлення депутатського складу Верховної Ради України. Та, на жаль, не всі новообрані політики можуть відзначитися високим рівнем політичної освіти та культури.

І неважливо, скільки витрачено коштів політичними силами в боротьбі за свій електорат, громадяни під час виборів використовують демократичне право вибору свого кандидата чи політичної партії до представницького органу влади. Так, за право бути обраними до Верховної Ради України в 2014 р. змагалися 29 політичних партій й блоків. Та зуміли подолати виборчий бар’єр лише 6 політичних сил, які вже мають свій рейтинг на політичній арені.

Недоліками сучасних виборів є те, що в Україні не працюють механізми відкликання депутата-мажоритарника й імперативний мандат, які знижують можливості контролю виборців за своїми депутатами, яких вони обрали.

Відомий американський вчений Ф.Фукуяма в одному зі своїх інтерв’ю вітчизняним змінив сказав, що “українці один раз здивували світ своїм прагненням до змін у 2004 р., а коли трапився провал, вони здивували світ ще раз в 2014 р. Це потужний потенціал, який слід спрямувати на те, щоб примусити чиновників і політиків працювати як єдина система. Головними питаннями для нового керівництва країною мають стати ефективне керівництво та боротьба з корупцією” [16].

Вибори повинні стати незмінною політичною цінністю побудови демократії в Україні. Ми все ж таки сподіваємося на те, що народні депутати восьмого скликання будуть приймати найважливіші рішення з політичних, економічних, соціальних та інших питань життєдіяльності українського суспільства.

Список використаних джерел

1. Ключковський Ю. Виборчі системи та українське виборче законодавство : монографія / Ю. Ключковський. – К. : Час Друку, 2011. – 500с.

2. Про вибори народних депутатів України: Верховна Рада України; Закон від 17.11.2011 № 4061-VI.

3. Конституція України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – Ст. 141.

4. Федоренко В., Малюга А., Желтова О. Оновлення законодавства: про вибори народних депутатів України як пріоритетний напрям діяльності парламенту // Віче. – 2014. – № 22. – С. 23–31.

5. Донцова О. Правові засади взаємодії партійної та виборчої систем України // Персонал. Журнал інтелектуальної еліти. – 2009. – № 4. – С. 51–56.

6. Офіційний вісник Президента. – 2014. – № 70. – 11 вересня.

7. Романюк Т. Парламент. Perezavantazhenja // Віче. – 2014. – № 19. – С. 16–17.

8. Дострокові парламентські вибори стали перемогою українського народу і демократії // Зовнішні справи. – 2014. – № 9. – С. 5.

9. Голос України. – 2014. – 27 жовтня.

10. Верховна Рада України – хто скільки матиме депутатських мандатів // Голос України. – 2014. – 30 жовтня.

11. Ковальчук Я. Сім очікуваних несподіванок. Нотатки на полях виборів // День. – 2014. – № 207. – 5 листопада.

12. Центральна виборча комісія: офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.cvk.gov.ua>.

13. Звягільський виграв вибори в окрузі № 45 // Українська правда. – 2014. – 27 жовтня.

14. Шевченко А. У Верховній Раді восьмого скликання буде багато старих і нових облич // Голос України. – 2014. – 31 жовтня.

15. Голос України. – 2015. – 25 березня.

16. Найєм М. Френсіс Фукуяма: Путін робить рівно те саме, що робив Гітлер / М. Найєм. – 27 серпня 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.hravda.com.ua/articles/2014/08/27/7035903/>

References

1. Kljuchkovs'kyj Ju. Vyborchi systemy ta ukrai'ns'ke vyborche zakonodavstvo : monografija / Ju. Kljuchkovs'kyj. – K. : Chas Druku, 2011. – 500 s.

2. Pro vybory narodnyh deputativ Ukrai'ny: Verhovna Rada Ukrai'ny; Zakon vid 17.11.2011 №4061-VI.

3. Konstytucija Ukrai'ny // Vidomosti Verhovnoi' Rady Ukrai'ny (VVR). – 1996. – № 30. – St. 141.

4. Fedorenko V., Maljuga A., Zheltova O. Onovlennja zakonodavstva: pro vybory narodnyh deputativ Ukrai'ny jak pryoritetnyj naprjam dijal'nosti parlamentu // Viche. – 2014. – № 22. – S. 23–31.

5. Doncova O. Pravovi zasady vzajemodii' partijnoi' ta vyborchoi' system Ukrai'ny // Personal. Zhurnal intelektual'noi' elity. – 2009. – № 4. – S. 51–56.

6. Oficijnyj visnyk Prezydenta. – 2014. – № 70. – 11 veresnja.

7. Romanjuk T. Parlament. Perezavantazhenja // Viche. – 2014. – № 19. – S. 16–17.

8. Dostrokovi parlaments'ki vybory staly peremogoju ukrai'ns'kogo narodu i demokratii' // Zovnishni spravy. – 2014. – № 9. – S. 5.

9. Golos Ukrai'ny. – 2014. – 27 zhovtnja.

10. Verhovna Rada Ukrai'ny – hto skil'ky matyme deputats'kyh mandativ // Golos Ukrai'ny. – 2014. – 30 zhovtnja.

11. Koval'chuk Ja. Sim ochikuvanyh nespodivanok. Notatky na poljah vyboriv // Den'. – 2014. – № 207. – 5 lystopada.

12. Central'na vyborcha komisija: oficijnyj sajt [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.cvk.gov.ua>.

13. Zvjagil's'kyj vygrav vybory v okruzi № 45 // Ukrai'ns'ka pravda. – 2014. – 27 zhovtnja.

14. Shevchenko A. U Verhovnij Radi vos'mogo sklykannja bude bagato staryh i novyh oblych // Golos Ukrai'ny. – 2014. – 31 zhovtnja.

15. Golos Ukrai'ny. – 2015. – 25 bereznja.

16. Najem M. Frensis Fukujama: Putin robyt' rivno te same, shho robyv Gitler / M. Najem. – 27 serpnja 2014 r. [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.hravda.com.ua/articles/2014/08/27/7035903/>

Bohatchuk S. S., Ph.D., assistant professor of history of Ukraine and philosophy, Vinnytsia National Agrarian University(Ukraine, Vinnytsia), svetabogatchuk@ukr.net

The elections to the Verkhovna Rada of Ukraine in 2014

The article investigates topical issues concerning elections to the supreme legislative and executive authority as an institution ensuring democracy in Ukraine. Based on the scientific opinions and analysis Ukrainian legislation, statistics and empirical research methods it is indicated that the election is the most important form of direct democracy – the direct participation of citizens in forming state representative bodies.

The study is the study and analysis of a form of direct (direct) democracy in Ukraine – early elections to the Verkhovna Rada of Ukraine in 2014. Elections have to become a constant value of building political democracy in Ukraine. The formation of electoral institutions of democracy in Ukraine's independence is difficult and frequently changing types of the electoral system that influences the course of political development.

Keywords: elections, electoral system, democracy and political parties.

Богатчук С. С., кандидат исторических наук, доцент кафедры истории Украины и философии, Винницкий национальный аграрный университет (Украина, Винница), svetabogatchuk@ukr.net

Выборы в Верховный Совет Украины 2014 г.

На основе научных взглядов, анализа украинского законодательства, статистических данных та эмпирических методов исследования отмечается, что выборы есть самой важной формой прямой демократии – непосредственным участием граждан государства в формировании представительных органов власти.

Целью исследования есть изучение и анализ проведения одной из форм прямой (непосредственной) демократии в Украине – внеочередных выборов в Верховный Совет Украины 2014 г. Выборы должны стать неизменной вехицей ценности строительства демократии в Украине. Становление институтов избирательной демократии в Украине за годы независимости происходит трудно, и часто меняются виды самой избирательной системы, что влияет на ход политического развития государства.

Ключевые слова: выборы, выборная система, демократия, политические партии.

* * *

УДК 339.924

Саранов С. В.

кандидат исторических наук, доцент кафедры социально-гуманитарных дисциплин и методики их преподавания, Луганский областной институт последипломного педагогического образования (Украина, Северодонецк), napkorsika@yandex.ua

НОВЫЙ МИРОВОЙ ПОРЯДОК И ЕГО ОТРАЖЕНИЕ В ЦЕНТРАЛЬНО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЕ

Статья посвящена специфике исторического развития Центрально-Восточной Европы, характеристике выработки внешнеполитического курса странами региона, их социокультурным показателям, ментальным особенностям политических элит. Особое внимание уделено категории "нового мирового порядка", международным отношениям XXI в. Показано, что Венская система международных отношений 1815-1848 гг. во многом заложила основу показателей региона в последующем, а вызовы глобализации нашей эпохи не находят соответствующих ответов в динамике развития современной Центрально-Восточной Европы.

Ключевые слова: Центрально-Восточная Европа, внешняя политика, новый мировой порядок, международные отношения, политическая элита.

(статья друкується мовою оригіналу)

1. Попытка осмысления проблематики, ее интеллектуальные, социокультурные контуры. Историкография вопроса.

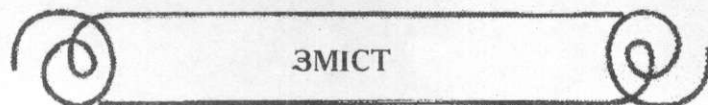
Первоначальный замысел данного эссе нам представлялся несколько опасным. В самом деле, во втором десятилетии 21 века уже привычными стали напоминания о том, что Новый мировой порядок в буквальном смысле оформляется на наших глазах. Как известно, выделяют четыре основных ареала данного явления – Атлантический (США), Евразийский (Российская Федерация), Азиатский (Китайская

народная республика) и Европейский (ЕС). Таким образом, известная система европейского равновесия сил, сложившаяся по итогам Вестфальского мира 1648 года, возвращается к нам, но уже в новом, поистине глобальном обличье. Есть и существенное дополнение к правилам старой игры – впервые после более чем двухсотлетнего "сна" на мировую арену выходит Китай и это, само по себе, является "медицинским фактом". Геополитическое противостояние разворачивается на всех участках земного шара, отражая потребность человечества в газе, нефти и прочих ресурсах. Пожалуй, среди участников, наиболее уязвленных бесславными итогами 20 века, оказалась современная Россия, преследующая цель восстановить былые позиции на международной арене даже в эпоху глобализации.

Последнее же явление со всей очевидностью влияет на жизнь и будущее поколений, что особенно заметно на примере Центрально-Восточной Европы, находившейся когда-то в фокусе "Холодной войны" и по-прежнему играющей ключевую роль в противостоянии России и Запада [1]. Этот регион вызывает множество воспоминаний, начиная от нерализованных стратегий развития и до блеклых исторических персонажей, не сумевших сделать единственно правильный выбор для представляемых ими стран.

Тем не менее, не стоит забывать, что в рамках "ментальной карты" самих европейцев, Центрально-Восточная Европа (ЦВЕ) всегда была отнюдь не статичным понятием. Существуют также известные расхождения в соотношении данного региона у разных представителей историографических школ, специализирующихся на его изучении. Все это дает знать и сегодня, в период обретения Новым мировым порядком зримых очертаний, пусть не всегда ясных с первого взгляда. Когда польский историк Оскар Халецкий классифицировал непосредственно Европу как собственно романскую и германскую (Западную), а также Восточную Европу как славянскую, то это стало результатом мощной интеллектуальной традиции сложившейся в центрально-европейском русле. Потому как само понятие ЦВЕ появилось лишь по итогам Первой мировой войны и вплоть до 1939 года использовалось в качестве устоявшегося. Над поколением историков, употреблявших его, довлел образ Европы 19 века, когда именно Австро-Венгерская империя стала во многом концептуальным воплощением указанного региона [2, с. 10–11].

Но здесь важно другое. Дело в том, что взгляд Халецкого стал в некотором роде нетипичным для устоявшихся оценок западноевропейцев, длительное время рассматривавших Европу без восточноевропейской части. Так, Арнольд Тойнби в "Постижении истории" неоднократно оперирует понятием Запад, но акцентирует внимание только на западной, русской православной и юго-восточной православной цивилизации, проходя мимо европейской цивилизации в целом. В то же время Халецкий вместе с западной и восточной частью, выделял также Центральную Европу и Россию. Последняя в его глазах являлась Евразией, огромным континентом, сочетающим европейские и азиатские черты развития. Принципиально важно, что взгляды Халецкого

ЗМІСТ

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

Гринчак М. О. Велика промислова буржуазія південноукраїнських губерній пореформеного періоду у суспільному сприйнятті	7
Заплетнюк О. А. Колоси Ехнатона: інтерпретації божественного образу фараона	10
Лукашенко А. І. Опричина: трансформація місії Государа на тлі християнського дуалізму	13
Колесников К. Н. Формулярно-дипломатический анализ почетных декретов античных государств Северного Причерноморья: место таможенных привилегий в проксеническом протоколе (Формулярно-дипломатический анализ почетных декретов античных держав Северного Причерноморья: место митных привилегий в проксеническом протоколе)	16
Бойчук Я. А. Громадські об'єднання національних меншин у культурно-просвітньому просторі України (60–90-ті роки XIX ст.)	19
Королько А. З. Лесь Мартович і український радикальний рух в Галичині (кінець XIX – початок XX ст.)	23
Жук В. В. Діяльність педагогічних інститутів та кафедр педагогіки в університетах Наддніпрянської України у дореформену добу XIX ст.	32
Герасимов Т. Ю. Електропостачання міст Подільської губернії в роки Першої світової війни (серпень 1914 р. – лютий 1917 р.)	35
Сторож В. В. Українське питання на сторінках часопису "Вестника Европы" у 1860–1880-х рр.	38
Золотарев В. С. Национальная политика Конституционно-демократической партии России по гармонизации отношений с Украиной (1905–1917 гг.) (Національна політика Конституційно-демократичної партії Росії щодо гармонізації відносин з Україною (1905–1917 рр.))	46
Гладченко С. В. Історичні передумови благодійної діяльності релігійних організацій та церкви в Україні	51
Кудінов І. О. Військовополонені поляки у трудових арміях (1920–1921 рр.)	54
Проценко В. В. Освітня профспілка УСРР на початку 1920-х рр.: підпорядкування більшовицькій владі	57
Лукашів В. Я. Статутні рамки діяльності "Товариства ім. М. Качковського" в Східній Галичині у міжвоєнний період	62
Розовик О. Д. Господарське освоєння земель Сибіру, Казахстану і Далекого Сходу переселенцями з УСРР у 1920–1930-х роках	64
Ожерельєва В. М. В. Т. Манзюк (1929–2012): життєвий і творчий шлях науковця	68
Гай-Нижник П. П. "Перед нами знову і знову постає реальна і жива картина майбутньої держави України" (яку державу прагнула створити ОУН(Б) у другій половині 1940-х та у 1950/1960-хрр.)	71
Капітан Л. І. Етноконфесійні процеси на Закарпатті у 1944–1964 рр.	79
Чепурко О. О. Історія Державного українського університету у м. Дніпропетровськ (1941–1943): постановка наукової проблеми	85
Киридон П. В. Особливості інституційного оформлення номенклатури Комуністичної партії України в повоєнне двадцятиріччя	87
Лук'яненко О. В. Рекреаційне дозвілля та спорт у педагогічних інститутах УРСР доби "відлиги" (Ч. 1)	92
Савченко С. В. Олена Апанович у збереженні пам'яток Хортиці у 60-і – на початку 70-х років XX ст.	94
Кузьменко Ю. В. Кадрова політика В. Щербинського в УРСР періоду перебудови	100
Нагірняк А. Я. Музеологія: становлення та історіографія	104
Баскакова А. С. Історіографічний аспект кримськотатарської проблеми в українсько-російських відносинах (1991–2014 рр.)	108
Бобровник Ю. В. Історія утворення та інституційного становлення Кабінету Міністрів України (1990–1995 рр.)	113
Ковпак Л. В. Розвиток системи охорони здоров'я в Україні: здобутки і проблеми реформування (1991–2010 рр.)	120
Рижняк Р. Я. Історія розвитку технологічного забезпечення дистанційного навчання у вищій школі України (кінець XX ст. – початок XXI ст.)	125
Богатчук С. С. Вибори до Верховної Ради України 2014 р.	129
Саранов С. В. Новый мировой порядок и его отражение в Центрально-Восточной Европе (Новий світовий порядок та його відображення у Центрально-Східній Європі)	133
Сурмач О. І. Музей як соціокультурне явище сучасного суспільства	136
Спіркіна О. О. Вшанування пам'яті Василя Симоненка в Черкаській області у перше десятиріччя державної незалежності України як основа патріотичного виховання	140
Вальчик В. Е. Особливості розвитку ґрунтових досліджень УРСР у 1950-х роках	143
Мерко О. М., Щербіна А. Д. Космічні дослідження виконані науковцями Кримської астрофізичної обсерваторії на супутниках серії "Космос"	146
Бородай І. С. Становлення і розвиток наукових центрів з біохімії та фізіології сільськогосподарських тварин в Україні	148
Шолота Х. В. Участь українського жіноцтва Канади у загальноканадському жіночому русі XX ст.	151
Бузань В. Ю. Американсько-радянські переговори з питань врегулювання арабсько-ізраїльського конфлікту (1967–1973 рр.)	156
Кулиев С. Личность Ахмада бин Мухаммада Ардабили (Особистість Ахмада бин Мухаммада Ардабили)	160

ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ

Гоцалюк А. А. Роль традиції у формуванні неоміфологічних тенденцій в культурі	164
Ткаченко Л. Г. Об'єктивні чинники феномену соціального відчуження в гносеологічному вимірі	168
Dashdamirova Ch. F. The conception of reductionism in biology science (Про елементарні основи життєдіяльності)	171
Драпогуз В. П. Основні форми екстраполяції як методу соціального пізнання	176
Жукова А. І. Амбівалентність перетворення мрії	179
Ковчак В. О. Соціально-філософські аспекти симуляції суспільної активності та суспільної дійсності	182
Колесніченко М. В. Концептуалізація поняття "етнічність" у соціофілософській парадигмі	185
Лаптінова Ю. І. Недискурсивні взаимоотношення человека с миром (Недискурсивні взаємовідносини людини зі світом)	190
Литвинчук О. В. Проблеми ідентичності сучасного українського маргінала	194
Мельник Ю. М. Екзистенція людини: методологічні основи соціально-вітальної експлікації	197
М'ясникова Н. О. Довіра як віра у відповідальність та орієнтир у сучасному соціальному світі	201
Пархоменко І. І. Экономика культуры как предметная область исследований практической культурологии (Економіка культури як предметна область досліджень практичної культурології)	205
Петрушенко О. П. Соціально-культурна цінність утопії	209
Савранська Н. О. Моральні рішення: між інтуїтивністю, розумом та звичкою	213
Саєнко О. Г. Соціокультурні засади публічного управління	216
Амеліна С. Б. Популярна культура: специфіка та способи взаємодії з елітарною, народною та масовою формами культури	220

